

Prædiken af Morten Munch
6. s. e. trin, / 7. juli 2013
Tekst: Mat 5,20-26

FORLIGELSENS VEJ

To slags vrede

Vrede og forsoning er to store temaer i ethvert menneskes liv og i samfundet til alle tider.

Vreden er tveægget: der er en god vrede og en farlig vrede.

Den gode vrede tjener livet og fællesskabet; den siger fra overfor uretfærdighed, renses luften og bunder i ønsket om et ærligt og sandt fællesskab. Den kan hjælpe os ud af fortielsens landskab ind i noget frugtbart og udviklende.

Den farlige vrede tjener ikke fællesskabet mellem os, men den personlige forurettethed og kommer ikke videre. Den gør os til dommere over hinanden på en måde, hvor vi ikke ser den anden som medmenneske. - Det er dén vrede, Jesus taler imod og som har det med at sætte sig fast i langvarige konflikter og uforsonlighed.

Jesus taler ikke imod sunde følelser, men mod det bitterhedens fængsel, mange lukker sig selv ind i - nogle for livstid.

Forligelsens vej

Evangeliet løfter vore relationer ind i lyset, hvor de hører hjemme.

I Guds lys sker der *for det første* det, at vi fratages dommerfunktionen. Den er Guds; han ser tingene klarere end os. Han er lys, og der er intet mørke i ham. Vi må overgive dommen til ham.

For det andet erklæres vores modpart som Guds skabning og Guds barn ligeså vel som vi.

For det tredje peger evangeliet altid på forligelsens vej, uanset hvor umulig den ser ud, og hvor uønsket den måtte være i situationen.

Her viser evangeliet ingen forhandlingsvillighed til at gå andre veje. Der er kun én vej, og det er den vej, kirkens herre gik.

Som vi skal synge efter prædikenen (613): "Herre, du vandrer forsoningens vej, selv både flygtning og fredløs. Drevet af kærlighed måtte du gå for os ad smerternes gade. Vis os da vejen, forsoningens Herre, og giv os mod til at gå den".

Ja, det kræver mod at gå forsoningens vej. Forligelse er ikke svaghed, som nogen tror. At tage det første skridt kræver styrke.

Og det har hast, hvis vi spørger Jesus. "Skynd dig at blive enig med din modpart" - "Gå først hen og forlig dig med din broder".

Læg mærke til, at modparten kaldes en broder (eller søster); det er en opfordring til at se mennesket bag handlingen; et sårbart menneske som os selv med drømme og forhåbninger.

Og så er der det lille irriterende ord 'først', der viser forligelsens uopsættelighed. Gå først hen og forlig dig. Først i forhold til hvad? I forhold til at bringe en tempelgave – altså en religiøs handling.

Menneskelivets helligelse

For hvad skal Gud med vores fromhed, hvis den ikke bliver omsat i forholdet til andre mennesker? Det er en opgradering eller en helligelse af det almindelige menneskeliv. Det er der, troen står sin prøve, ikke i foreskrevne ritualer i gudstjenesten.

Templet var det helligste sted for jøderne. Jesus løfter spørgsmålet om det hellige ind i hverdagen og dens kontroverser – og også dens glæder og alt det, som livet nu består af.

Jesus gør ligesom mange af Israels profeter op med en torums-tænkningen, hvor Gud befinder sig i et religiøst rum, vi kan åbne og lukke efter behag – og livet i øvrigt befinder sig i et andet rum.

Den bedste gave, vi kan give til Gud, er at vise andre barmhjertighed, sådan som vi selv er blevet vist barmhjertighed af Gud.

Den, der lukker sit hjerte for andre, kan ikke åbne det for Gud. Tingene hænger sammen. Gudstjenestens rum må ikke isoleres til kirkens vægge, men må udvides til hele menneskelivet.

En anden slags retfærdighed

Når Jesus siger til sine disciple, at deres retfærdighed skal overgå farisæernes og de skriftkloges retfærdighed, ser det ud til at barren løftes til eliteplan. - Farisæerne brugte enormt med kræfter på at definere det rette liv ned til mindste detalje. Almindelige mennesker havde ingen chance for at være med. Hvordan kan man overgå det?

Et svar kan være at Jesus tænker på en anden slags retfærdighed – troens og kærlighedens retfærdighed.

Troens retfærdighed er et tema, der især er udfoldet i Paulus' breve. Her er der tale om en retfærdighed, mennesket ikke har i sig selv, men har i troen troen på Kristus. Det er Jesu retfærdighed, den troende iklædes ligesom en hvid dåbsklædning, der skjuler den menneskelige ufuldkommenhed. Adgangstegnet til Guds rige er her tillid til Guds gave, frem for egen fortræffelighed.

Det er troens retfærdighed. Men troens retfærdighed er aldrig alene; den følges af *kærlighedens retfærdighed*, der fødes frem i den kristne som en frugt af tro og tillid og fællesskab med Gud.

Igen er Jesus meget konkret. Han bruger det 5. bud som eksempel. Du må ikke slå ihjel. Kærlighedens form for retfærdighed har ikke fokus på lovens bogstav, selv om den står ved magt. Fokus er på den

kærlighed, der giver buddet mening. For kærligheden giver liv; den tager ikke liv. Derfor er det forkert at slå ihjel.

Uden kærligheden som den højeste norm giver buddet ingen mening. Med kærligheden som buddets indre glødende mening udvider buddet sig til tanker og ord. Vi kan dræbe på andre planer end det fysiske. Vi kan dræbe andres selvværd, andres mod på og glæde over livet. Ord kan sætte sig i hjertet som gloende pile. Blikke kan eksekvere. Tavs ligegyldighed kan sønderlemme.

Kærlighedens retfærdighed er ikke optaget af at holde bud og regler, eller af at samle point hos Gud, men af dette ene: at give liv.

Det lærer vi hos ham, der gav sit liv for os. Vanæret på et kors, bad han for sine bødler. Mørket omkring ham gjorde ham ikke til mørke. Han forblev i lyset og banede vej for forsoning i verden og i forhold til Gud.

Tilgivelsens kilde; Åndens nye liv

Vi har ikke kærlighedens kræfter i os selv, men tilgivelsens og kærlighedens kilde flyder os i møde fra korset, for at vi skal lade os gennemstrømme i mere end en betydning.

Først så vi selv opfyldes af Guds helbredelse i vor egen sårethed; Guds tilgivelse hvor vi selv har skyld. Dernæst sådan at håbet strømmer gennem os og videre til andre, så håbet definerer vore relationer frem for den vrede, der kan opleves så berettiget.

Lovens retfærdighed slår ihjel; fastholder os i utilgivelighedens fængsel; som et spejl der viser os vore egne og andres rynker, men ikke har kraft til at gøre noget ved det.

Troens og kærlighedens retfærdighed er af en anden karakter; den har forandrende kraft; den transformerer liv; den sætter fanger fri; skaber åbning og nye veje.

Det er Åndens liv; det findes i efterfølgelsen af Kristus; som noget vi har i tro og tillid; i skrøbelighed og foreløbighed – fordi der var en der banede livets og forsoningens vej for os.

På den vej returneres forbandelse som velsignelse, ondskab returneres som godhed, isolation som åbenhed, had som kærlighed.

Den vej kan vi ikke gå alene, men kun sammen med forsoningens herre – han som blev vores bror, som døde og opstod og som døden ikke længere er herre over, som vi hørte i læsningen fra Rom 6.

I dåben og troen vokser vi sammen med ham både i hans død og hans opstandelse for at leve et nyt liv under Guds nåde.

Amen.